

## SADRŽAJ:

Uvod.....	3
1. Razvoj evroatlantskih odnosa nakon II svjetskog rata.....	3
2. Evroatlantizam posle hladnog rata.....	4
2.1 Stvaranje evropske odbrambene politike uz podršku NATO-a.....	5
2.2 Americka reakcija povodom odluka iz Helsinkija .....	6
2.3 Pravac kretanja američkog uticaja na EU.....	6
3. Vojna saradnja.....	7
3.1 Zajedničke operacije i prenošenje nadležnosti.....	8
Zaključak.....	8
Literatura.....	10

Glavna tema ovog rada jesu odnosi između EU i NATO-a, saradnja u njihovim odnosima ali i problemi i nedostaci koji sputavaju sadržajni oblik saradnje. Takođe, dotakli smo se i evroatlantizma koji počiva na odnosima između SAD-a i zemalja Zapadne Evrope, odnosno na zajednički stub odbrane, koji garantuje NATO alijansa. Ističemo pozitivne ali i negativne pojave koje unapređuju, odnosno sputavaju, učinkovitiju saradnju SAD-a i zemalja članica EU unutar NATO-a. Biće riječi o zajedničkim interesima EU i SAD-a (te o potrebi iskorištavanja istih zarad jačanja evroatlantizma), ali i o onim ciljevima, stavovima i sl. koje SAD i EU međusobno ne dijele. Osvrnucemo se, pored političkog, i na vojni aspekt saradnje i na zajedničko učestvovanje u obezbjeđivanju međunarodne bezbjednosti, kao na odgovore na savremene prijetnje. Posthladnoratovski poredak je, pored novih prijetnji, nužno donio i obavezu da se na njih adekvatno odgovori a samim tim i reviziju saradnje među partnerima.

## 1. Razvoj evroatlantskih odnosa nakon II svjetskog rata

Usled ideološke podjele svijeta na dva bloka, nakon drugog svjetskog rata, razvio se tzv. Zapadni svijet – predvodjen od strane SAD-a (činile su ga i države Zapadne Evrope) koji je propagirao ideje demokratije, slobodnog tržišta, transparentnosti, poštovanja ljudskih prava itd. Taj blok je nazivan kapitalistički a kao protivteža njemu se nalazio komunistički blok predvođen SSSR-om (sa zemljama Istočne Evrope). Nakon drugog svjetskog rata, tadašnji zapadni saveznici izašli su, neki sa većim, a neki sa manjim kapacitetima za realizaciju svojih ciljeva. Oni koji su imali sve te privilegije da ostvare određene zamisli bile su SAD (i SSSR je imao svoju moć, ali samo vojnu). Osnovni cilj SAD-u u postratnom periodu ticao se dostizanja apsolutnog primata u međunarodnoj politici i globalnoj ekonomiji i uklapanje zapadnoevropskih saveznika u svoju spoljnu politiku, međutim, jedina ali ne i zanemarljiva prepreka na tom putu bio je SSSR i potencijalno širenje Sovjetskog uticaja u tada oslabljenoj Evropi (koja je na taj način bila plodno tlo za razvoj komunizma). Međutim, činjenicu da je Evropa tada bila ekonomski urušena prve iskorištavaju SAD, ponudivši evropskim državama Maršalov plan 1947. godine. Taj plan predstavlja ekonomsku pomoć zemljama Evrope, državama porušenim poslednjim ratom (ona je bila ponuđena i SSSR-u, međutim, oni je nisu prihvatili). Kako su od širenja Sovjetske moći strahovali i Evropljani (narocito Britanski premijer Winston Churchill), SAD su u njima našle saveznika za vodjenje hladnog rata sa Sovjetskim Savezom. Temelj savezništva izgrađen je osnivanjem sjevernoatlantskog saveza NATO, u Vašingtonu 1949. godine. Sa druge strane Atlantika, sistemom step by step, počev od Evropske zajednice za uglj i čelik (osnovane 1951 g.), došlo je do stvaranja brojnih zajednica unutar kojih su evropske zemlje gradile svoje jedinstvo (na ekonomskom planu). To jedinstvo je krunisano 1992. godine, u Mاستrihtu, stvaranjem Evropske Unije. Valja istaći da su jedan od inicijatora evropske integracije tada bile i SAD. Karakteristično je to da su se nakon II svjetskog rata odvijala dva paralelna procesa: prvi je taj da SAD, kao vodeća ekonomska i vojna sila, od zapadnoevropskih država i saveznika napravi svojevrsnu teritorijalnu zaštitu od prijetnji SSSR-a; drugi je nastojanje jednog dijela zapadnoevropskih država da se stvori sistem utemeljen na ujedinjenoj

demokratskoj Evropi. Odličan primjer u mimoilaženju u politikama evropskih zemalja i NATO-a jeste politika De Gola 50-ih i 60-ih godina.

**----- OSTATAK TEKSTA NIJE PRIKAZAN. CEO RAD MOŽETE  
PREUZETI NA SAJTU. -----**

[www.maturskiradovi.net](http://www.maturskiradovi.net)

**MOŽETE NAS KONTAKTIRATI NA E-MAIL: [maturskiradovi.net@gmail.com](mailto:maturskiradovi.net@gmail.com)**